

LUTZ proti SPOLKOVEJ REPUBLIKE NEMECKO

Rozsudok z 25. augusta 1987

NEOFICIÁLNE ZHRNUTIE A OKOLNOSTI PRÍPADU

A. Základné fakty

Dňa 24. augusta 1981 Oblasťný súd v Heilbronne nariadil, že konanie o „poriadkovom priestupku“ proti p. Lutzovi týkajúce sa dopravného priestupku sa zastavuje, pretože lehota na konanie vypršala, ale odmietol mu priznať nevyhnutných nákladov a výdavkov, ktoré musel vynaložiť (*notwendige Auslagen*). Oblasťný súd zastával konkrétne ten názor, že podľa obsahu spisu „by bol obžalovaný s najväčšou pravdepodobnosťou usvedčený z priestupku proti pravidlám cestnej premávky“. Dňa 25. septembra Krajský súd v Heilbronne zamietol odvolanie pána Lutza. Vyjadril názor, že Oblasťný súd rozhodol správne, keď nechal sťažovateľa, aby niesol bremeno týchto výdavkov, pretože keby nebolo prekážky v podobe uplynutia lehoty na konanie, „obžalovaný by bol takmer určite uznaný vinným z priestupku“. Odvolanie na Spolkovom ústavnom súde bolo rovnako neúspešné: 2. februára 1982 súd konštatoval, *inter alia*, že: „rozhodnutie o výdavkoch a nákladoch neznamena (neznamenal) výrok o vine dotknutej osoby: odvodzuje (odvodzovalo) sa iba z podozrenia týkajúceho sa ho...“.

B. Konanie pred Európskou komisiou pre ľudské práva

Žiadosť bola podaná Európskej komisii pre ľudské práva (ďalej „Komisia“) 14. júna 1982 a vyhlásená za čiastočne prijateľnú 9. júla 1985.

Vo svojej správe z 18. októbra 1985 Komisia vyjadrila názor, pomerom hlasov sedem ku piatim, že bol porušený článok 6 ods. 2.

Komisia postúpila prípad Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej „Súd“) 28. januára 1986.

VÝŇATOK Z ROZSUDKU

PRÁVO

48. Pán Lutz sa sťažoval na odôvodnenia uvedené v rozhodnutiach – konkrétne jednu vetu v nich – ktorými nemecké súdy odmietli nariadiť náhradu jeho nevyhnutných nákladov a výdavkov. Tvrdil, že porušili princíp prezumpcie nevinoty zakotvený v článku 6 ods. 2 Dohovoru, ktorý ustanovuje:

„Každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.“

Vláda oponovala tomuto tvrdeniu, zastávajúc názor, že článok 6 ods. 2 nie je aplikovateľný a že aplikácia je preto nezlučiteľná s ustanoveniami Dohovoru, inak povedané, vyjadrila názor, že nebol porušený článok 6 ods. 2.

Komisia zaujala opačné stanovisko.

I. PREDBEŽNÁ NÁMIETKA VLÁDY

49. Po tom, čo konanie týkajúce sa „poriadkového priestupku“ bolo zastavené, pán Lutz musel znášať svoje vlastné nevyhnutné náklady a výdavky na základe toho, že keby konanie pokračovalo, bol by „s najväčšou pravdepodobnosťou“ alebo „takmer určite“ uznaný vinným; tvrdil, že tým bol porušený článok 6 ods. 2 Dohovoru.

Taká sťažnosť nie je „jasne mimo ustanovení Dohovoru“ (pozri rozsudok z 9. februára 1967 v „Belgickom jazykovednom“ prípade, Séria A č. 5, str. 18); týka sa výkladu a použitia Dohovoru (článok 45). S cieľom dosiahnuť rozhodnutie musí Súd určiť, či sa možno o článok 6 ods. 2 oprieť v súvislosti s rozhodnutiami, ktoré sú predmetom sťažnosti. Toto je meritórna otázka pre Súd, ktorý ju nemôže prejednať iba ako predbežný problém (pozri najnovšie rozsudok Kosiek z 28. augusta 1986, Séria A č. 105, str. 19, ods. 32).

II. ÚDAJNÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 6 ods. 2

A. Aplikovateľnosť článku 6 ods. 2

50. Podľa tvrdenia vlády článok 6 ods. 2 nie je aplikovateľný v prebiehajúcim prípade, pretože sťažovateľ nebol „obvinený z trestného činu“. Podľa zákona č. 1968/1975, ktorý „dekriminalizoval“ drobné priestupky zahŕňajúce konkrétne aj dopravné priestupky, predmetom žalôb proti p. Lutzovi bol iba „poriadkový priestupok“ (*Ordnungswidrigkeit*). Takýto priestupok sa odlišuje, ako tvrdila vláda, od trestného činu právnou povahou a následkami, ako aj druhom konania, ktoré má nasledovať. Rozsudok vynesený Súdom 21. februára 1984 v prípade Öztürk sa obmedzil na problém bezplatnej pomoci tlmočníka (článok 6 ods. 3 písm. e)) týkajúci sa daného sťažovateľa a nerozhodoval, ako tvrdí vláda, v žiadnom prípade už o aplikovateľnosti článku 6 ods. 2 v tomto prípade.

Podľa výkladu p. Lutza, naopak, jeho aplikovateľnosť jasne vyplýva z tohto rozsudku.

Komisia súhlasila: čo sa týka faktov, tieto dva prípady sú podobné, a odôvodnenie tohto rozhodnutia takisto platilo vo vzťahu k záruke v článku 6 ods. 2.

51. Súd najprv poznamenáva, že p. Lutz – ako aj p. Öztürk – sa musel, *inter alia*, zodpovedať za porušenie požiadaviek pravidiel 1(2) a 49 (1)(1) pravidiel cestnej premávky (pozri odsek 13 a rozsudok vo veci Öztürk z 21. februára 1984, Séria A č. 73, str. 9, ods. 11). Podľa nemeckého práva tu nešlo o trestný čin (*Strafttat*), ale o

„poriadkový priestupok“. Vynára sa teda otázka, či táto klasifikácia priestupku je rozhodujúca na účely Dohovoru.

52. V prípade Öztürk Súd rozhodol, že sťažovateľ bol „obžalovaný z trestného činu“ v zmysle článku 6 ods. 3. Nepochybne sa vyjadril v jedinom bode, ktorého sa sťažnosť týkala, a to, či tento odsek priznáva pod písmenom e) sťažovateľovi právo na bezplatnú pomoc tlmočníka pri vnútroštátnom konaní. Tak či onak, vzhľadom na úvodnú vetu odseku 3, Súd odkázal na odsek 1 toho istého článku z dôvodu, že jeho ustanovenie považuje za základnú normu, ktorej osobitnú aplikáciu predstavujú odseky 2 a 3 (pozri už spomínaný rozsudok Öztürk, str. 17, ods. 47). Po potvrdení „autonómnosti“ pojmu „trestný“, ako ho uvádza článok 6, Súd dospel k rozhodnutiu, že priestupok, z ktorého bol obžalovaný p. Öztürk, „bol trestný“ na účely Dohovoru (tamtiež, str. 18 a 21, ods. 50 a 54).

Súd teda konal na základe toho, že používaním výrazov „trestné obvinenie“ a „obvinený z trestného činu“ sa tieto tri odseky článku 6 vzťahujú na tú istú situáciu. Predtým Súd podobne pristupoval k článku 6 ods. 2, hoci išlo nepochybne o trestné obvinenie podľa vnútroštátneho práva (pozri rozsudok Adolf z 26. marca 1982, Séria A č. 49, str. 15, ods. 30 a rozsudok Minelli z 25. marca 1983, Séria A č. 62, str. 15, ods. 27). Vláda okrem toho uznala, že slová „obvinený z trestného činu“ majú ten istý význam v každom z troch odsekov a tak sa majú aj vykladať.

53. Problém, ktorý v tomto prípade vznikol, sa teda vo veľkej miere zhoduje s tým, ktorý bol vyriešený rozsudkom z 21. februára 1984. Súd nevidí dôvod, aby sa od tohto rozhodnutia odchýlil, najmä keď vláda a Komisia, ako aj právny zástupca sťažovateľa zdôrazňujú argumenty, ktoré boli uplatnené v prípade Öztürk, alebo na ne poukazujú.

54. Aby sa určilo, či „poriadkový priestupok“ spáchaný p. Öztürkcom bol „trestný“, Súd sa odvoláva na kritériá prijaté v jeho rozsudku v prípade Engel a iní z 8. júna 1976 (Séria A č. 22, str. 34 – 35, ods. 82). Zhrnul ich nasledovne:

„Je dôležité najprv zistiť, či text, ktorý určuje prípadný trestný čin, patrí alebo nepatrí do trestného práva podľa právneho poriadku štátu obžalovaného. Ďalej treba preskúmať, berúc ohľad na obsah a účel článku 6, v zmysle bežných významov výrazov tohto článku a právnych poriadkov zainteresovaných štátov povahu trestného činu, ako aj povahu a stupeň závažnosti trestu, ktorého uloženie hrozí dotknutej osobe“ (rozsudok Öztürk, Séria A č. 73, str. 18, ods. 50).

Konajúc v súlade s týmito princípmi Súd dospel k záveru, že všeobecný charakter právneho ustanovenia porušeného p. Öztürkcom a účel trestu, ktorý je zároveň preventívny i represívny, postačuje na to, aby sa preukázala trestná povaha priestupku na účely Článku 6 (tamtiež, str. 20, ods. 53). Súd rozhodol, že nie je potrebné následne skúmať priestupok p. Öztürka „tiež vo svetle posledne stanovených kritérií...“, z dôvodu „relatívneho nedostatku závažnosti hroziaceho trestu... by nemohol priestupok zbaviť jeho neodmysliteľne trestnoprávneho charakteru“ (tamtiež, str. 21, ods. 54).

Tieto úvahy sa vzťahujú aj na tento prípad.

55. V skutočnosti sa zdá, že vláda vytýka rozsudku Öztürk to, že nevzal do úvahy povahu a stupeň prísnosti trestu, ktorý mohol byť dotknutej osobe uložený. Tvrdí, že sa preto odlišuje od rozsudku Engel a iní z 8. júna 1976.

Súd zdôrazňuje, že druhé a tretie kritérium prijaté v rozsudkoch prípadu Engel a iní a prípadu Öztürk sú alternatívne, a nie kumulatívne: aby sa článok 6 aplikoval na základe slov „trestné obvinenie“, postačuje, aby daný priestupok bol povahou „trestný“ v zmysle Dohovoru, ako v tomto prípade, alebo aby mohol dotknutú zodpovednú osobu vystaviť trestu, ktorý svojou povahou a svojím stupňom závažnosti patrí vo všeobecnosti do „trestnoprávnej“ oblasti (pozri tiež rozsudok Campbell a Fell z 28. júna 1984, Séria A č. 80, str. 35 – 38, ods. 69 – 73).

56. Vláda tiež tvrdila, že ak raz zákonom stanovená lehota na konanie uplynula, ako to bolo definitívne stanovené 24. augusta 1981 v konečnom rozhodnutí Oblastného súdu v Heilbronne, článok 6 ods. 2 sa nemohol viac aplikovať, pretože odsúdenie obvineného už nebolo možné.

Súd v tomto bode nemôže súhlasiť s vládou, rovnako ani Komisia. Nepochybne konanie proti sťažovateľovi sa zastavilo, ale o tejto skutočnosti rozhodol súd 24. augusta 1981 (pozri odsek 16). Toto rozhodnutie vyriešilo okrem iného otázku súdnych nákladov, ako to požadujú § 464 a 467 Trestného poriadku spolu s § 46 Zákona o „poriadkových priestupkoch“, a uložilo sťažovateľovi znášať jeho nevyhnutné náklady a výdavky. Rozdelenie nákladov bolo sprievodným následkom a doplnkom zastavenia konania (§ 464 Trestného poriadku – pozri ods. 37; pozri tiež *mutatis mutandis*, už spomínaný rozsudok Minelli, Séria A č. 62, str. 16, ods. 30). Výroková časť rozhodnutia jasne potvrdzuje toto: po úvodnom bode, ktorý vyhlásil konanie za zastavené, ďalšie dve pojednávajú o nákladoch konania a o nákladoch a výdavkoch sťažovateľa.

57. Článok 6 ods. 2 sa preto vzťahuje na tento prípad; Spolkový ústavný súd v skutočnosti spomenul toto ustanovenie vo svojom rozsudku z 2. februára 1982 (pozri ods. 18). Je však potrebné zdôrazniť (pozri už spomínaný rozsudok Öztürk, Séria A č. 73, str. 21 – 22, ods. 56), že v žiadnom prípade z toho nevyplýva, že by základný princíp prijatý v danej veci nemeckou alebo inou legislatívou bol spochybnený. Berúc do úvahy množstvo priestupkov – najmä v súvislosti s cestnou premávkou – ktoré nie sú natoľko znevažujúce, že by si priestupcovia zasluhovali označenie trestnoprávnym postihom, zmluvné štáty majú dostatočný dôvod na to, aby svoje súdy odbremenili od prejednávania veľkej väčšiny z nich. Prenesenie konania o menších priestupkoch a ich potrestania na správne orgány nie je v nesúlade s Dohovorom, ak je ustanovená možnosť dotknutej osoby predložiť každé takto proti nej vydané rozhodnutie súdu, ktorý poskytuje záruky článku 6.

B. Súlad s článkom 6 ods. 2

58. Sťažovateľ zdôraznil, že nikdy nebol vypočutý v súdnom konaní ohľadom obvinení vznesených proti nemu a následne nebolo rozhodnuté o týchto obvineniach v právom predpísanom konaní. Tvrdil, že dôvody uvedené v rozhodnutí o výdavkoch a nákladoch očividne obsahovali aj výrok o vine a rovnali sa „skrytému usvedčeniu“.

Podľa názoru vlády odmietnutie nariadiť znášanie nevyhnutných nákladov a výdavkov p. Lutza na ťarchu štátnej pokladnice nepredstavuje trest alebo opatrenie svojím výsledkom porovnateľné s trestom. Odôvodnenie uvedené v napadnutých rozhodnutiach neobsahovalo naznačené určenie odporcovej viny: sudy len popisali „stav podozrenia“ výhradne na ten účel, aby dospeli k spravodlivému riešeniu ohľadom úhrady nákladov. Dohovor ďalej nezaväzuje zmluvné štáty, v prípade zastavenia konania, aby vyrovnali osobe „obvinenej z trestného činu“ jej škody, ktoré mohla utpieť. Napadnuté rozhodnutia by nemohli byť v rozpore s Dohovorom z dôvodu ich podporných odôvodnení, ak ich výrokové časti – ktoré samotné sa stávajú platnými a záväznými – sú v súlade s Dohovorom.

Komisia sa domnieva, podobne ako sťažovateľ, že bol porušený článok 6 ods. 2, keďže napadnuté odôvodnenie sa môže veľmi ľahko chápať ako naznačujúce, že sťažovateľ neostáva len podozrivý zo spáchania priestupku, ale aj že je z neho vinný.

59. Súd najprv zdôrazňuje, podobne ako Komisia a vláda, že ani článok 6 ods. 2, ani iné ustanovenie Dohovoru nedáva osobe „obvinenej z trestného činu“ právo na náhradu jeho nákladov v prípade zastavenia konania proti nej. Samotné odmietnutie náhrady nevyhnutných nákladov a výdavkov p. Lutza nie je v rozpore s prezumpciou neviny (pozri *mutatis mutandis*, už spomínaný rozsudok Minelli, Séria A č. 62, str. 17, ods. 34 – 35). Právny zástupca sťažovateľa tiež vyhlásil, ako odpoveď na otázku predsedu, že jeho klient nespochybňuje zamietnutie, ale iba jeho dôvody.

60. Rozhodnutie, ktoré odmieta obžalovanému náhradu jeho nevyhnutných nákladov a výdavkov po zastavení konania, však môže byť dôvodom na vznik problému v zmysle článku 6 ods. 2, ak odôvodnenie neoddeliteľne spojené s výrokovou časťou (pozri ten istý rozsudok, str. 18, ods. 38) predstavuje v podstate rozhodnutie o vine obvineného bez toho, že by predtým bola dokázaná vina podľa práva, a najmä bez toho, aby dotknutá osoba mala možnosť brániť sa v súlade s právom (tamtiež, ods. 37).

61. Odmietnutie, na ktoré sa sťažuje p. Lutz, sa zakladá na § 467 ods. 3 odd. 2 druhej vete Trestného poriadku použitého v tomto prípade v zmysle § 46 zákona č. 1968/1975 (pozri odseky 16 – 18 a 37). Tento text ustanovuje jednu z výnimiek z pravidla nemeckého práva, podľa ktorého v prípade zastavenia trestného konania uhradí nevyhnutné náklady a výdavky obžalovaného štátna pokladnica (§ 467 ods. 1). Jej použitie zahŕňa povinnosť súdu, ktorý rozhoduje na na základe požiadaviek spravodlivosti a má možnosť určitej voľnej úvahy, vziať do úvahy *inter alia* závažnosť podozrení týkajúcich sa naďalej dotknutej osoby.

62. Na podporu svojho rozhodnutia nenariadiť štátnej pokladnici uhradiť náklady a výdavky p. Lutza, Oblastný súd v Heilbronne zdôraznil to, že „podľa obsahu spisu by bol obžalovaný s najväčšou pravdepodobnosťou usvedčený“ (pozri odsek 16). Pri zamietnutí sťažovateľovho odvolania Krajský súd zdôraznil najmä to, že bez zákonom ustanovenej procedurálnej prekážky v pokračovaní tohto prípadu by bol obvinený „takmer určite uznaný vinným z priestupku“ (pozri odsek 17). Pre Spolkový ústavný súd „dôvody pre nariadenie týkajúce sa výdavkov v napadnutých rozhodnutiach sú ... správne obmedzené na skutočnosť, že odporca by bol s najväčšou pravdepodobnosťou uznaný vinným“ (pozri ods. 18).

Nemecké súdy chceli týmto naznačiť, ako to mali urobiť pre potreby rozhodnutia, že na p. Lutzovi stále spočíva vážne podozrenie. Hoci nimi použité výrazy sa môžu zdať nejasné a neuspokojivé, obmedzili sa v podstate na spomenutie existencie „dôvodného podozrenia“, že odporca „spáchal priestupok“ (článok 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru). Na základe dôkazov, presnejšie predchádzajúcich výpovedí sťažovateľa (pozri odseky 12, 16 a 17), rozhodnutia popisujú „stav podozrenia“, ale neobsahujú konštatovanie o vine. V tomto ohľade sa tieto rozhodnutia líšia od tých podstatnejších, podrobnejších rozhodnutí, ktoré Súd posudzoval v prípade Minelli (pozri už spomínaný rozsudok, Séria A č. 62, str.8 – 10, ods. 12 – 14 a str. 11 – 12, ods. 16), a tiež od tých rozhodnutí, ktoré Spolkový ústavný súd zrušil 26. marca 1987 (pozri odsek 44).

63. Okrem toho odmietnutie prisúdiť štátnej pokladnici, aby znášala nevyhnutné náklady a výdavky p. Lutz nedosahuje rozsah trestu ani opatrenia porovnateľného s trestom. V tomto ohľade sa tiež tento prípad veľmi jasne odlišuje od prípadu Minelli, ale rovnako aj od prípadov, ktoré rozhodol Spolkový ústavný súd 26. marca 1987 (pozri odsek 44). Švajčiarske súdy nariadili, že p. Minelli má niesť časť súdnych trov, a prikázali mu, aby zaplatil náhradu za časť výdavkov vynaložených sťažovateľmi (pozri vyššie uvedený rozsudok, tamtiež), a tým ho uznali vinným. Nič porovnateľné sa nestalo v tomto prípade: p. Lutz nemusel znášať súdne trovy, ale iba svoje vlastné náklady a výdavky. Nemecké súdy, konajúce na základe požiadavky spravodlivosti a berúc ohľad na vážne podozrenie, ktoré sa ho podľa nich týkalo, neuložili mu žiadnu sankciu. Odmietli však zaviazat' na náhradu jeho nevyhnutných nákladov a výdavkov štátnu pokladnicu. Ako už Súd zdôraznil, Dohovor – presnejšie článok 6 ods. 2 – nezaväzuje zmluvné štáty v prípade zastavenia konania nahradiť osobe „obvinenej z trestného činu“ ujmu, ktorú mohla utrpieť.

64. Na záver, rozhodnutie Oblastného súdu v Heilbronne, potvrdené Krajinským súdom a Spolkovým ústavným súdom, neporušilo vo vzťahu k sťažovateľovi záruku prezumpcie neviny podľa článku 6 ods. 2.

Z TÝCHTO DÔVODOV SÚD

1. *Zamieta* jednomyseľne námietku, že aplikácia je nezlučiteľná s ustanoveniami Dohovoru;
2. *rozhodol* štrnástimi hlasmi proti trom, že článok 6 ods. 2 je aplikovateľný v tomto prípade;
3. *rozhodol* šesťnástimi hlasmi proti jednému, že nebol porušený tento článok.

Vyhotovené v anglickom a vo francúzskom jazyku a vyhlásené na verejnom pojednávaní v Budove ľudských práv v Štrasburgu, 25. augusta 1987.

Rolv RYSSDAL
Predseda

Marc-André EISSEN
Registrátor

Vyhlásenie p. Thór Vilhjálmssona a, v súlade s článkom 51 ods. 2 Dohovoru a pravidlom 52 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu osobitné názory nasledujúcich sudcov, sú pripojené k tomuto rozsudku:

- nesúhlasné názor p. Cremonu,
- spoločné nesúhlasné názory pani Bindschedler-Robertovej, p. Matschera a p. Bernhardta.

R. R.

M.-A. E.

VYHLÁSENIE SUDCU THÓRA VILHJALMSSONA

Moje hlasovanie v tomto prípade je odlišné od hlasovania v prípade Öztürk. Táto zmena bola podnietená väčšinovým rozhodnutím v tom prípade.

NESÚHLASNÝ NÁZOR SUDCU CREMONU

Zatiaľ čo súhlasím s rozhodnutím o zamietnutí predbežnej námietky vlády a aplikovateľnosti článku 6 ods. 2 Dohovoru v tomto prípade, ľutujem, že to nemôžem urobiť v otázke súladu s týmto ustanovením a v skutočnosti, podobne ako väčšina Komisie, nachádzam tu jeho porušenie.

S cieľom vyjasniť podklady určitých záležitostí by som vyslovil dva nasledujúce predpoklady:

1. Po prvé, súhlasím s rozhodnutím, že ani článok 6 ods. 2, ani žiadne iné ustanovenie Dohovoru nedáva osobe obvinenej z trestného činu právo na náhradu jej výdavkov v prípade zastavenia konania vedeného proti nej, a že odmietnutie vnútroštátnych súdov nariadiť takú náhradu v prospech sťažovateľa samotné neporušuje prezumpciu nevinu (odsek 59 rozsudku).
2. Po druhé, súhlasím tiež s rozsudkom, že rozhodnutie zamietnúť náhradu po zastavení konania môže vyvolať problém v zmysle článku 6 ods. 2 ak podporné dôvody neodlučiteľne späté s výrokovou časťou sa v podstate rovnajú rozhodnutiu o vine obvineného (ako to ja rozumiem v zmysle stanovenom v nich) bez jej dokázania v súlade s právom, a najmä bez možnosti obvineného uplatniť právo obrany (odsek 60 rozsudku).

Predpokladajúc to, domnievam sa, že záver rozhodnutia o neporušení (*Dohovoru*) sa zakladá na dvoch bodoch:

(a) skutočnosť, že sporné vyjadrenia vnútroštátnych súdov popisujú iba „stav podozrenia“ a nezahŕňajú konštatovanie o vine (odsek 62 rozsudku), a

(b) skutočnosť, že odmietnutie súdov nariadiť náhradu nevyhnutných nákladov a výdavkov obvineného nedosahovalo rozsah trestu ani opatrenia, ktoré je s ním porovnateľné (odsek 63 rozsudku).

Čo sa týka prvého bodu, prvok podozrenia je jasne obsiahnutý už vo vznesení obvinenia proti osobe v trestnej veci, ale to je samozrejme evidentne neoddeliteľné od základného mechanizmu trestného konania. Medzi prípadmi, keď osoba môže byť pozbavená svojej slobody, ak sa tak stane v súlade s právom, samotný Dohovor uvádza „zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“ (Článok 5 ods. 1 písm. c)).

V tomto prípade, každopádne, jasné a jednoznačné formulácie, ktoré súdy použili vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa sťažovateľa obvineného z trestného činu, idú oveľa ďalej.

Zastavením konanie proti sťažovateľovi, a zároveň zamietnutím náhrady nákladov a výdavkov podľa platného vnútroštátneho práva, rozhodnutie Oblasťného súdu v Heilbronne stanovilo vo formuláciách, ktoré považujem, na rozdiel od mojich kolegov, za jednoznačné, že „pri takomto stave spisu by bol odporca s najväčšou pravdepodobnosťou uznaný vinným“. Okrem toho, zamietnuc odvolanie sťažovateľa, Krajský súd v Heilbronne uviedol, opäť v jednoznačnej formulácii, že bez zákonom stanovenej procedurálnej prekážky v pokračovaní konania „by bol obvinený takmer určite uznaný vinným z priestupku“. Na podporu svojho rozhodnutia sa súd odvolal okrem iného na uznanie určitých skutočností týmto sťažovateľom na polícii. Rozhodnutie trojčlenného senátu Spolkového ústavného súdu nijako nezmenilo stav vecí.

Podľa môjho názoru to, čo sa stalo v tomto prípade, je situácia, ktorú predvída odsek 60 rozsudku (pozri vyššie). V skutočnosti máme súdne rozhodnutia, ktoré zastavujú konanie o priestupku, a zároveň odmietajú alebo potvrdzujú zamietnutie náhrady nákladov a výdavkov obvineného, ktorých podporné dôvody (neodlučiteľné od výrokovej časti rozsudku) sa rovnajú v podstate rozhodnutiu o vine obvineného (ktoré, ako som uviedol, ja rozumiem v zmysle stanovenom odôvodnením) bez predchádzajúceho dokázania viny v súlade s právom, a najmä bez možnosti výkonu práva obhajovať sa.

Ako väčšina Komisie som toho názoru, že vyššieuvedené dôvody týchto súdov pripúšťajú možnosť chápať ich ako tak mienené, že obvinený bol skutočne vinný z trestného činu. Taký v skutočnosti je obvyklý zmysel použitého textu, a keď sa týka takého základného princípu, ako je princíp prezumpcie neviny, v skutočnosti nezáleží na možnom význame, v akom boli určité slová vyjadrené v súdnych rozhodnutiach týkajúcich sa obvineného, ale na aktuálnom význame týchto slov pre verejnosť. Rozhodujúce je to, že nakoniec zostáva dojem, že v skutočnosti súdy považujú sťažovateľa za vinného. Jasným výsledkom je z môjho pohľadu nakoniec náhradné usvedčenie bez výhody ochrany poskytovanej článkom 6 ods. 2.

Mimochodom, kritizovaná formulácia v jadre tohto prípadu sa podstatne neodlišuje od tej, ktorá sa nachádza v jadre prípadu Minelli, v ktorom tento Súd konštatoval porušenie tohto ustanovenia. Uskutočnil sa pokus o rozlíšenie týchto dvoch prípadov na základe „obsahu trestu“. To je to, čo ma privádza k druhému bodu, o ktoré sa opiera konštatovanie v tomto rozsudku, že nenastalo porušenie (*Dohovoru*).

Čo sa týka otázky neprítomnosti trestu alebo opatrenia porovnateľného s trestom, povedal by som, že udelenie takého trestu alebo opatrenia by podporilo môj záver, ale jeho absencia ho nezbavuje platnosti. Princíp prezumpcie neviny môže byť porušený aj nezávisle na použití takého trestu alebo opatrenia. Prezumpcia sprevádza obvineného počas celého procesu až po náhradné usvedčenie. V skutočnosti by bol tento základný princíp moderného trestného konania žalostne zľahčený, ak by sa jeho rozsah obmedzil na neudelenie alebo udelenie trestu alebo, použijúc opäť znenie rozsudku, opatrenia, ktoré je porovnateľné s trestom. Potrestanie tvorí obvyčajne poslednú fázu vo vývoji trestného procesu a moderná trestnoprávna legislatíva predvída aj náhradné usvedčenie bez uloženia trestu alebo porovnateľného opatrenia (napríklad v britskom systéme „úplné oslobodenie“).

V tomto prípade nie je rozhodujúce nepoužitie trestu, ale skutočnosť súdneho vyslovenia viny sťažovateľa; a v tomto prípade je to to, čo v skutočnosti znamená formulácia súdnych rozhodnutí.

Ja teda konštatujem porušenie článku 6 ods. 2 Dohovoru.

SPOLOČNÉ NESÚHLASNÉ STANOVISKO SUDCOV
BINDSCHEDLER-ROBERTOVEJ, MATSCHERA A BERNHARDTA
O APLIKOVATEĽNOSTI ČLÁNKU 6

Vzhľadom na dôvody obsiahnuté v nesúhlasných stanoviskách, ktoré sme vyjadrili v prípade Öztürk nemôžeme, žiaľ, podporiť rozhodnutie Súdu, naďalej zastávame názor, že článok 6 Dohovoru nie je aplikovateľný na takýto druh prípadu.

považovaný za nevinného
rozhodnutie o trestnom obvinení